

2. Ананьев Б. Г., Бодалева А. А. Психология и проблемы человекознания. М. : Издательство «Институт практической психологии». Воронеж : НПО «МОДЭК», 1996.
3. Особистість студента і соціокультурне середовище університету в суспільному контексті. *Матер. Всеукр. наук.-практ. конф. 2 червня 2017 р.*, м. Київ. Київ, 2017. 153 с. URL: https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2020/02/III_Vseukr.konf_05-2019_Zbirnyk.pdf (дата звернення 27.04.20).
4. Кобзева Н. И. Социально-психологический портрет современного студента. *Современные исследования социальных проблем*. 2011. № 4. С. 61–65.
5. Таловская Н. А., Самигуллина Г. Ю. Психологический портрет современного студента. *Международный журнал прикладных и фундаментальных исследований*. 2010. № 3. С. 47–48.
6. Сучасний студент Донецького національного університету імені Василя Стуса, який він? URL: <https://news.donnu.edu.ua/2019/11/18/suchasnyj-student-doneczkogo-nacziionalnogo-universytetu-imeni-vasylyya-stusa-yakuj-vin/> (дата звернення 30.04.20).

Гончаренко С. В., практичний психолог
КЗ «НВК: ЗШ I–II ступенів – лицей № 7 ВМР»
Заступ Н. А., соціальний педагог
КЗ «НВК: ЗШ I–II ступенів – лицей № 7 ВМР»

МОТИВАЦІЯ ДО НАВЧАННЯ ЯК ЗАПОРУКА ЕФЕКТИВНОГО НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Актуальною проблемою сучасної системи освіти є спрямування учнів на вироблення позитивної мотивації та підвищення інтересу до навчання. Для реалізації цього завдання розглянемо більш детально термін «мотивація» та на основі цього визначимо найефективніші шляхи її формування.

Вивченням питання мотивації у педагогіці та психології займалися М. І. Алексєєва, Б. Ф. Баєв, Л. І. Божович, Н. Воронова, П. А. Гончарук, В. Кириленко, Т. А. Матис, А. К. Маркова, М. Лук'янова та інші [1; 3; 5]. Аналіз літературних джерел свідчить про відсутність єдності у визначенні поняття «мотивація». Зокрема, під поняттям «мотивація» розуміють кілька психологічних явищ, а саме:

– систему факторів або сукупність причин, які спрямовують людину до виконання певних дій чи бездіяльності, спонукають до активності;

- усвідомлене використання цілої системи збудників, які сприяють активізації діяльності;
- процес розгортання системи збудників, який безпосередньо відбувається в структурі відповідної діяльності [5].

Відсутність єдиного визначення поняття «мотивація» говорить про різноплановість та багатогранність цього питання. Мотивація до навчання є важливим аспектом організації навчальної діяльності учнів. Від мотивації залежить усвідомленість матеріалу, глибина та міцність знань здобувачів освіти. Під навчальною мотивацією розуміють сукупність факторів, що визначають активність учня, тобто це інтереси, прагнення, потреби, ідеали, установки, емоції, переконання, які спонукають школяра до діяльності.

Ядром мотиваційної сфери, її стрижнем виступають мотиви. Мотиви – це те, що спонукає людину до дії. Мотивом завжди виступає переживання чогось особистісно значимого для людини. Залежності від змісту, джерел походження, рівня усвідомленості, стійкості виділяють кілька класифікацій мотивів.

На жаль, сьогодні «типовий вчитель» та «типовий навчальний заклад» орієнтовані переважно на зовнішню мотивацію у формі контролю, наказів, вимог. Така ситуація негативно впливає на формування внутрішньої мотивації. До основних причин спаду навчальної мотивації відносять: особисті особливості учнів, взаєностосунки в системі «учень–вчитель», особливості організації навчального процесу. Така ситуація негативно впливає на формування внутрішньої мотивації.

Психологи та педагоги виділяють п'ять рівнів навчальної мотивації. Вважаємо, що основними функціями вчителя у процесі формування навчальної мотивації є такі:

- підтримувати рівний стиль стосунків між усіма учасниками навчання;
- підбадьорювати учнів, коли вони стикатимуться з труднощами;
- підтримувати позитивний зворотний зв'язок;
- піклуватися про різноманітність форм і методів навчання;
- привчати учнів до пізнавальної праці, розвивати їх наполегливість, силу волі, цілеспрямованість;
- формувати почуття відповідальності, обов'язку.

До основних факторів, що сприяють формуванню внутрішньої мотивації, належать:

- позитивний емоційний настрій;
- вивчення мотиваційної сфери учнів;
- наявність свободи вибору;
- сформованість загальнонавчальних умінь і навичок;

- використання різноманітних іноваційних прийомів і методів: ТРВЗ, мето-прийомів тощо;
- формування мотивації на кожному етапі уроку;
- створення ситуації успіху.

Формуючи позитивну мотивацію учнів, учитель не лише розвиває інтерес чи відповідальне ставлення до навчання, але й сприяє формуванню бажання досягти високих результатів та почувати себе успішною особистістю.

Отже, для формування позитивної мотивації навчання варто застосовувати різні методи, засоби та прийоми стимулювання. Вироблення в учнів бажання вчитися та отримувати нові знання є першочерговим завданням освіти. З цією метою необхідно також впроваджувати новітні технології для вироблення позитивної мотивації до навчання.

Список використаних джерел

1. Алексеева М. І. Мотиви навчання учнів. К. : Радянська школа, 1974. 120 с.
2. Усе про мотивацію / уклад. А. Г. Дербеньова. Х. : Основа. 2002. 207 с.
3. Изучение мотивации поведения детей и подростков / под ред. Л. И. Божович и Л. В. Благоннадежинной. М. : Педагогика, 1972. 352 с.
4. Канюк С. С. Психологія мотивації: навч. посібник. К. : Либідь 2002. 284 с.
5. Семиченко В. А. Проблемы мотивации поведения и деятельности человека. К. : Милениум, 2004. 521 с.

Дерев'янченко О. Б., здобувач вищої освіти,
Донецький національний університет імені Василя Стуса,
Україна

Науковий керівник – **Оверчук В. А.**, канд. псих. наук, доц.,
Донецький національний університет імені Василя Стуса,
Україна

ВПЕВНЕНОСТІ У СОБІ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ПРОБЛЕМИ

На сучасному етапі розвитку як України, так і більшості розвинених країн світу необхідно, щоб громадяни були соціально активними, цілеспрямованими на розбудову держави. Вони повинні мати розвинені комунікативні якості, бути відповідальними, впевненими у собі людьми, мати певні характерологічні якості особистості. Впевнені в собі люди домагаються у житті великих успіхів, оскільки впевненість дозволяє їм бути досить активними по життю. Впевнена у собі особистість здатна будувати здорові відносини у будь-якій сфері життя